

Csak óriási árvízveszélykor lép működésbe

Szegedet is védi a tározó

Már jövőre – az eredeti elképzelésekhez képest hamarabb – elkezdődhet a Tisza jobb partjára, Baks, Ópusztaszer és Dóc közé tervezett tározó megépítése. A mintegy hatvan négyzetkilométeres árvízi tározóval tovább nő Szeged és a környező területek biztonsága.

A Tisza alsó szakaszán is létesül árvízi tározó, nem csupán a folyó felső és középső vidékén. Veszélyes áradás esetén ide is ki lehet engedni majd a vizet. Bár a közelmúltban a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése kapcsán főleg a töltéserősítést hangsúlyozták, a tározók létrehozása sem nélkülözhető – mondja *Andó Mihály*, az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (Atikövizig) főmérnöke.

Hol foglal majd helyet a létesítmény? A Tisza jobb partján, a Baks, Ópusztaszer és Dóc közötti, úgynevezett mélyártéri területen. Délről a percorsai keresztgát határolja – ezt tovább kell majd erősíteni, hogy a kieresztendő víztömeget megbízhatóan távol tartsa Szegedtől. A Tiszától a töltés határolja, a többi területen a baksi, ópusztaszeri, dóci magas partok, illetve a köztük létesítendő töltésszakaszok.

A terv szerint a tározó 61 négyzetkilométer kiterjedésű lesz és mintegy háromszázmillió köbméter vizet fogadhat majd be. Kisebbségi módosítások még lehetségesek a területtel kapcsolatban, a további fölmérések folyamatban vannak, így még nem áll rendelkezésre a leendő tározóról végleges térkép.

– Remélhetőleg nagyon ritkán kerül majd víz alá a tározó, de időnként nyilván bekövetkezik elárasztás. A száraz időszakok

A globális éghajlatváltozással mind szélsőségesebb vízjárású Tisza nélkülözhetetlenné teszi a tározókat

Fotó: Tésik Attila

ban tehát olyan gazdálkodást kell folytatni a területén, ami összeegyeztethető az időnkénti vízborítással. Ezt speciális pályázatok könnyítik majd – hívja föl a figyelmet a főmérnök. A tervezés előrehaladtával helyszíni megbeszéléseket folytatnak a gazdálkodókkal a szakemberek.

F. CS.

VIZES ÉLŐHELYEK

Sokat vitáznak vízügyi és természetvédelmi szakemberek arról: lehetséges-e a leendő tározó egy részén állandó vízborítást biztosítani. Ez fölbecsülhetetlen jelentőségű lenne vizes élőhelyek létrehozása szempontjából. – Kisebbségi területek lehetségesek volna. De ha túl sok helyet foglalna el az állandóan kinn lévő víz, akkor az eredeti cél, az árvízvédekezés hatékonysága csökkenne – hívja föl a figyelmet az Atikövizig főmérnöke. Hozzáteve: a létrehozható vizes élőhelyet azonban nem fenyegeti majd kiszáradás: a terület jól csatornázott, így kisvizes időszakokban is megvalósítható a vízpótlás.

Átalakulás előtt az orvos- és gyógyszerészcentrum

Dékánokat és elnököt választanak

A Szegedi Tudományegyetemen belüli legnagyobb egység, a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum átalakulás előtt áll. Márciusban új centrumelnököt választanak, miközben tavasszal az orvosi, illetve a gyógyszerész kar dékánai, illetve nyáron az egészségügyi főiskolai kar főigazgatói posztjára benyújtott pályázatokról döntenek.

A szegedi universitás hétezer dolgozóval és harmincezer hallgatójával a térség legnagyobb munkáltatója. Az intézmény legtestesebb egysége a pillanatnyilag két kar szövetségéből álló Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum. Súlyt érkezteteti, ha jelezzük: csak az orvoskar körülbelül 3800 dolgozó működött. A felsőoktatási törvény hatására, illetve az egyetemen belüli folyamatok eredményeként jelentős átalakulás előtt áll a centrum. Csak példaként említhetjük, hogy új egységgé válhat a fogorvosi kar, s a szövetséghez csatlakozhat a nyáron vezetőválasztásra készülő egészségügyi kar. Ezért nem csoda, hogy a szegedi egyetemen várakozással néznek a centrumon belüli választás-sorozatára.

Az Oktatási Közlöny január 27-i számában jelent meg a pályázati felhívás az SZTE Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum elnöki (egyben az ÁOK Klinikai Központ vezetői), valamint az általános orvostudományi, illetve a gyógyszerésztudományi kar dékánai posztjára. A pályáza-

tokat február 27-ig lehetett benyújtani. A hároméves vezetői megbízások 2006. július 1-jén kezdődnek.

A centrumelnöki posztra három nyújtották be pályázatukat: *dr. Mikó Tivadar*, a Patológiai Intézet igazgatója, tanszékvezető egyetemi tanár; *dr. Pál Attila*, a szülészeti és nőgyógyászati klinika igazgatója, tanszékvezető egyetemi tanár; valamint *dr. Thurzó László*, az onkoterápiás klinika igazgatója, tanszékvezető egyetemi tanár. Az orvoskar dékánai tisztjére a jelenlegi dékán, *dr. Benedek György*, az Élettani Intézet tanszékvezető egyetemi tanára jelentkezett. A gyógyszerészkaron ketten pályáztak: *dr. Fülöp Ferenc*, a Gyógyszerkémiai Intézet tanszékvezető egyetemi tanára, illetve *dr. Hódi Klára*, a Gyógyszertechnológiai Intézet egyetemi tanára. Az orvoskar dékánai választás tanács március 14-én ülésezik, a centrumelnök személyéről a hónap végén, várhatóan március 29-én döntenek, a gyógyszerészek új dékánját április 11-én választja meg a kari tanács.

Ú. I.

Rendőrök rekonstruáltak

Egy órán keresztül rendőrautók zárták le tegnap Szegeden a Hősök kapuja és a Semmelweis utca közötti területet. A szakemberek egy korábbi bűnesetet rekonstru-

áltak a helyszínen, melyre a folyamatban lévő eljárás miatt volt szükség. A lezárás nem okozott komolyabb fennakadást a forgalomban.

Vízparti időutazás

Időutazást tettem pár zsáknyi hulladék – műanyagflakonok, fóliák, hungarocelláradarok, repedt kerékpárgumi-belső, deszkaszadékok, jelentékeny mennyiségű üres sörösüveg és egyebek – segítségével egy Szeged-közeli víz mellett, bámulva az akkor éppen olvadóban lévő tó napsütötte szögletét, ahol összesodrót a szemét. Előntött a szomorúsággal vegyes otthonosság – (a kettő együtt: merő retro-) érzés. „Ez az”, gondoltam, „akár a rendszerváltozás előtt”. Voltaképp senki sem tudja, miként maradhatott fenn évtizedeken át az életképtelen társadalmi berendezkedés, a szocializmus, túlmenően a keleti tank- s nyugati kölcsöntámogatáson. Megmondom. Úgy, hogy a társadalom egyik fele nem ablakokon dobált be Molotov-koktélt, hanem – mintegy szublimálva kártékony és népellenes, illetőleg kiemelten üdvözlendő forradalmi törekvéseit – a vízbe, üres sörösüvegeket. A társadalom másik fele pedig szidta őket, olykor – például a horgászok, a tavaszonta megrendezett, egyesületi környezetvédelmi napon – igyekezve megszabadítani a szeméttől az illető vizet. E hol erre, hol arra billenő libikókaegyensúly tartotta fenn évtizedeken át a társadalmi békét s közmegegyezést. A társadalom nem elnyomó és elnyomott osztályokra tagolódott, hanem szeméttelre s szeméttelenségre. Utóbbiak, sétálgatva a parton, néha felkiáltottak: „Döbbenet, micsoda szemetes ez a víz!”

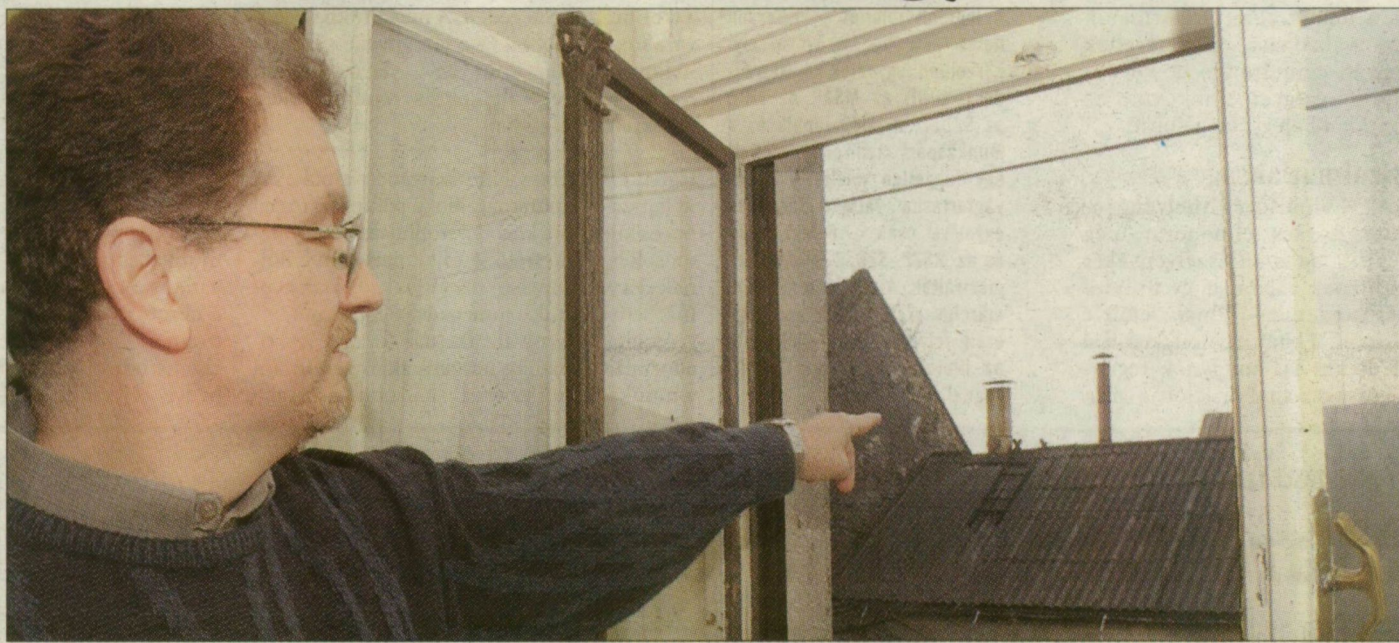
Ez jutott eszembe a minap, észlelve a jéggel vegyes vízen meghitlen lebegő szemétszönyeget. Végre valami otthonosság ebben a rideg milliommegnyedben! Végre nem csak kacsalábon forgó villák, végre nem csak fű-fa-virág, nemcsak kerti törpe, kovácsoltvas, színes kerítés! Végre egy hangulat a múltból! – Fölrémlett előttem egy másik, egykori, már régen-nincs tavacska gyerekkoromból, az volt szegény ilyen szemetes. Mai szemmel nézve ideális privatizálható helyszín: ha akkor kapitalizmus van, simán megél belőle, mint fizetés horgásztóból, egy család. Húsz kilométeres sugarú körből vonzotta volna a helyszínre a horgászokat. Csak hát nem kapitalizmus volt, így aztán töltődött, egyre töltődött csak szeméttel a tó, mígnem teljesen eltűnt. (De máig emlékezetes számomra az a horgászfogta, horpadt locsolókanna, melynek füle beleakadt a zsinórba, a horgász csak húzta, húzta, partra húzta, és már éppen átfogó káromkodásra készült, mikor észrevette a locsolóban lapuló két harcsát, és lecsillapult. A harcsák annyira védve érezték magukat a barlangszerű locsolóban, hogy nem hagyták el még akkor sem, midőn búvóhelyük megmozdult, s fokozódó sebességgel szánkázni kezdett a part felé...)

Tehát a vízparti szeméttelés. Egykor azon alapult, hogy a víz, ugye, mindenkié – kismértékben, csak árnyalatokban módosítva a szó jelentését: senkié –, ki-ki azt helyez el benne, hajigálás módszerével, amit akar. Még meg is ideologizálta: „En vigyázzak a vízre, ezeknek?” És ma? Ma már kifejezettebbek a vízparti tulajdonviszonyok, de – ha csak nem védik a vizet szögesdróttal, s mindenki számára megközelíthető, kvázi közösségi terület – a szeméttelés mit sem változott. Nem tudom, mi a mostani szeméttelők ideológiája. Esetleg a következő: „En vigyázzak a vízre, nekünk?”

FARKAS CSABA

Bűz, zsíros por, zaj a móravárosi finomöntödéből

Vitáznak a szerszámgyárral

Varga József a finomöntöde szomszédságában. Szép kilátások

Fotó: Gyenes Kálmán

A szegedi finomöntöde zavarja a szomszédságát. A környezetbe vaperos, fagyús levegőt enged, zakatol, csattog és bűzt áraszt. A szerszámkészítő elköltöznék, addig, úgy tűnik, a környezetvédelmi hatóság is tehetetlen. A lakók perrel fenyegetnek.

A napokban megbeszélésre gyűltek össze a móravárosi Rigó, Kápolna és Szende Béla utca lakói a Szegedi Finomöntöde Kft. vezetőjével. A szomszédság panaszáradatát zúdított a Rigó utcai gyártelep ügyvezető igazgatójára. Balás Piri Tibor mindvégig hangsúlyozta, a gyár békét akar: – A logisztikai központban ajánlott telket az önkormányzat, oda akarunk átköltözni négy-öt éven belül. Addig a környékeliek türelmét kérjük. Addig is néhány dolgon változtatunk: lecsereljük a ventilátorokat, beljebb költözik a csattogó gép, éjjel a halkabb kemencét használjuk, porszűrőket veszünk.

– Ha beruháznak, az azt jelenti, hogy nem akarnak elköltözni – foglalta össze röviden a szomszéd utcában lakó *Bencsik Krisztina*. – Iszonyú a korom, a bűz és a gyár zaja. A hét minden napján három műszakban dolgoz-

TŰRÉSHATÁR

A napokban mérték a zajt, a szintje túllépte a határértéket – tájékoztattott *Fischer Zsolt*, az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség osztályvezetője. Mivel a szag nem mérhető, a hatóság azt vizsgálja, hogyan építhető a cég mérésre alkalmas kivezető nyílást. A vasport öt éve mérték, akkor a kibocsátás szintjét elfogadhatónak találták. Idén várható (újabb ellenőrzés). Fischer megjegyezte: lakóövezet és gyár nem való egymás mellé. A környezet-szennyezést azonban csak akkor szankcionálhatja a felügyelőség, ha túllépi a megengedett szintet.

nak, a környéken átható enyves szag terjeng – nem tudunk szellőztetni. Zsíros vaper száll, ezért minden tavasszal mosatjuk a házfalakat. Hat órákor légalapácsra ébrednek, aztán a munkások kinyitják a vasajtót, pa-

kolják a fémcsöveket. Éjfélkor indítanak be egy gépet, aztán lapátolják a szemetet a lebetonozott udvaron. Ráadásul szorongásban élünk, amióta néhány éve kigyulladt a gyár. Azóta sem tudjuk, mi volt az oka, de az öntöde a leperzselt fákat is otthagyták – sorolta az orvosnő.

Varga József, a szomszédos sarki házban élmondta, nyolc éve tart a viszály a környékeliek és a szerszámkészítő között. Felkeresték az öntödeigazgatót, bejelentették a környezetvédelmi hatóságnak a környezetszennyezést, egyeztettek az önkormányzattal – eredménytelenül. – A lakossági fórum csak arra jó, hogy kiengedjük a gozt. Most betelt a pohár. Ha másképp nem megy, ügyvédet fogadunk, és jogi úton kényszerítjük ki az igazunkat – csatlakozott *Kovács Gábor*.

A finomöntöde szomszédait tehát nem nyugtatta meg az igazgató válasza. Hogy nyomtaték adjanak a szavaiknak, személyesen *Persányi Miklós* környezetvédelmi minisztert keresték fel. A szaktárca vezetője bekerete a környezetvédelmi felügyelőség jelentését.

DOMBAI TÜNDE